

ONZE SENIOREN BEZOCHTEN ROESELARE.

Op donderdag 29 september mochten wij 41 collega's verwelkomen in Roeselare. Een bezoek aan brouwerij Rodenbach is immers een avontuur dat je moet beleefd hebben. Het is een plaats waar levende industriële archeologie en hedendaags design samengaan.

Plaats van afspraak was brasserie "Trefpunt Puur", gelegen naast de brouwerij. Het prachtige en gezellige interieur deed ons nog meer genieten van de vers gebakken croissants en de geurige koffie die op ons stonden te wachten. De tijd van genieten en bijpraten was veel te kort want om stipt 10.30 uur wandelden wij naar de ingang van de brouwerij waar de gids ons stond op te wachten.

We kregen eerst een historiek van de brouwerij. Zij werd in 1821 opgericht door de familie Rodenbach. De gebroeders Ferdinand, Alexander en Pedro, hun zuster Amelia en haar echtgenoot kochten in 1820 de kleine brouwerij Norbert. In 1836 kochten Pedro en zijn echtgenote Regina Wauters de andere familieleden uit. De naam van de brouwerij werd gewijzigd in Brasserie et Malterie Saint-Georges. Regina Wauters, een rijke brouwersdochter, had de werkelijke leiding in het bedrijf en introduceerde er de stoommachine. In 1864 kwam met Edward Rodenbach, de zoon van Pedro en Regina, de tweede generatie aan het hoofd van de brouwerij. Edward begon een expansie- en nieuwbouwprogramma. Zijn zoon Eugène nam de leiding over in 1878 en introduceerde, na een stage in Engeland, de foeders, de grote eikenhouten vaten waaraan het Rodenbach bier zijn typische karakter ontleent. Hij overleed in 1889 zonder zonen om de naam voort te zetten. Zijn vader verdeelde de brouwerij en de daaraan gebonden cafés onder zijn dochter en kleindochter. De erfgenamen richtten N.V. Brouwerij Rodenbach op, waardoor de familienaam overleefde.

In de jaren tachtig van vorige eeuw kreeg het bedrijf het moeilijk en zocht het samenwerking met andere partners en kon daardoor een overname met een grotere groep afwenden. Uiteindelijk volgde toch een overname door Brouwerij Palm in 1998. Deze brouwerij is een begrip in het Vlaams-Brabantse Steenhuffel. Met Rodenbach haalde Palm een unieke bierstijl in huis. De nieuwe eigenaar investeerde fors in een nieuw bezoekerscentrum en nog geen jaar later werd een nieuwe brouwzaal ingehuldigd. De nieuwe bouwinstallatie kan 250 hectoliter tegelijk aan en dat twaalf maal per etmaal. Het oude brouwhuis en de lagerkelders uit 1864 en de ast uit 1872 zijn bewaard en beschermd.

Al wandelend kwamen we in de enorme magazijnen waar de foeders staan. Deze bevatten in totaal 294 eiken vaten waarvan de oudste teruggaan tot 1872. Achttien foeders hebben een inhoud van 650 hectoliter, maar de meeste hebben een inhoud van 180 hectoliter. Dat laatste formaat wordt als ideaal beschouwd, omdat de rijping in het grootste formaat langer duurt. In totaal hebben de foeders een opslagcapaciteit van 65.000 hectoliter. De brouwerij heeft ook een eigen kuiperij, waar twee kuipers voltijds bezig zijn met het herstellen en nieuw opbouwen van foeders. De vaten worden waterdicht gemaakt door riet tussen de duigen, de gebogen platte stukken hout, te stoppen. De bieren worden sinds de overname niet meer ter plaatse afgevuld, maar in de brouwerij Palm in Steenhuffel. De oude bottelarij werd verkocht aan de Provincie West-Vlaanderen.

Het bier in de foeders wordt gelagerd tussen achttien maanden tot twee jaar. Door de grote omvang van de foeders is het contactoppervlak tussen het bier en het hout relatief klein en daardoor gaan de tannines van het hout niet overheersen. De wilde gisten en de melkzuurbacteriën geven het gerijpte bier een fris zurige smaak vertelde onze gids. Door te variëren met de verhoudingen van jong en gerijpt bier krijg je uiteenlopende smaakpatronen. Rodenbach Classic is bijvoorbeeld een mengsel van $\frac{3}{4}$ jong en $\frac{1}{4}$ gerijpt bier, wat het een fris, fruitig karakter geeft. Voor Rodenbach Grand Cru is dat $\frac{1}{3}$ jong en $\frac{2}{3}$ gerijpt bier, met meer complexiteit en zuurheid tot gevolg. Rodenbach Vintage bestaat voor 100 % uit gerijpt bier. Spijtig genoeg werd brouwerij Palm in 2016 op haar beurt overgenomen door brouwerij Bavaria. De speciale bieren van brouwerij Palm (Palm en Dubbel Palm), brouwerij Rodenbach (Classic, Grand Cru en Vintage), brouwerij De Gouden Boom (Brugse Trippel) die rond de eeuwwisseling door Palm werd overgenomen en Microbrouwerij De Hoorn (Cornet) zijn nu allemaal in handen van de tweede grootste brouwerij van Nederland.

Na het anderhalf uur durend bezoek aan de indrukwekkende foederzalen keerden wij via de nieuwe roestvrije brouwketels, de originele moutbak en de prachtige authentieke stoomketel naar de plaats waar ons een frisse Rodenbach werd aangeboden en waar we ook zouden lunchen. In een authentiek kader, tussen de vele biervaten en de talrijke familiefoto's aan de muren, konden we genieten van een smakelijke maaltijd. Het voorgelezen menu door de chef liet wel het beste verhopen :

- Bieraperitief met hapje van de brouwer.
- Mini-bouillabaisse van de Noordzee met Rodenbach Grand Cru.

- Gebraiseerd varkenshaasje, overgoten met Rodenbach Grand Cru saus, seizoensgroenten en aardappeltjes boulangère.
- Als dessert crème brûlée en daarna koffie met versnaperingen.

Rond 15.00 uur verlieten we de brouwerij en wandelden via een fietsbrug en het speciaal aangelegde wandelpad naar het Polenplein. Hier stonden twee gidsen van de toeristische dienst ons op te wachten voor een bezoek aan het wielermuseum en de stad Roeslare. Gezien de grootte van de groep splitsten wij ons in twee kleinere groepen. Eén groep bezocht eerst het wielermuseum in de Paterskerk terwijl de andere collega's het stadhuis en andere bezienswaardigheden bezochten.

Het wielermuseum aan het Polenplein wordt momenteel volledig vernieuwd. Tijdens de renovatiewerken vormt de Paterskerk het nieuwe, tijdelijke decor met de expo "Koers is Religie". De ene gids, een echte wielervan, nam de groep mee op pelgrimage langs tien kapellen en bleef stilstaan bij "Ker(k)miskoersen", "Wielergoden", "(Bij)gelovige renners", "Dopingzondaars" en "Wielervedevaartplaatsen". Wij werden ook getroffen door unieke wielergewaden, overwinningskelken, een peloton van wielergoden en het imposante "Croix de fer", gevuld met allerlei fietskaders en fietsonderdelen. Sommige collega's vroegen zich wel af of deze tentoonstelling in een kerk, weliswaar niet meer gewijd, moest plaatsvinden. Anderen vonden de gids geweldig en namen geen aanstoot aan de nog aanwezige beelden van allerlei heiligen.

De andere groep vertrok via de Botermarkt naar het stadhuis. Onderweg hielden we een stop bij het beeldje van "Peegie van Roeselare" en kregen we in 't kort de geschiedenis van de stad Roeselare. Wat mij vooral verwonderde is dat Roeselare in vroegere tijden een arme textielstad was. We wandelden daarna rechtstreeks naar de trouwzaal in het stadhuis en konden plaatsnemen in de vele zetels die er stonden. Deze zaal heeft een prachtig interieur met talrijke kunstwerken met elk hun eigen, aan Roeselare verbonden, verhaal. Zij werd gebouwd rond 1750 ten tijde van Maria – Theresia van Oostenrijk. Er hangt ook een groot schilderij van Alphonse Blomme die de inval en tevens het begin van de oorlog op 19 oktober voorstelt in Roeselare. In de volksmond noemt men dat "Schuwen Maandag". Bij het verlaten van de trouwzaal trok op de eerste verdieping een enorm wandtapijt onze aandacht. Het stelt koning Salomon voor met het kind dat volgens de legende opgeëist werd door twee vrouwen.

"Deze vrouw en ik wonen in hetzelfde huis, zegt de ene. Ik heb een zoontje gekregen en twee dagen later kreeg ook zij een zoontje. Op een nacht stierf haar baby. Maar terwijl ik sliep legde zij haar dode kind bij mij en nam mijn baby weg. Toen ik wakker werd en naar het dode kind keek, zag ik dat het niet mijn kind was. Dan zei de andere vrouw... nee, het levende kind is van mij en het dode is van haar. De eerste vrouw antwoordde : nee, het dode kind is van jou en het levende van mij. De vrouwen spraken elkaar tegen. Wat zal Salomon doen? Hij laat een zwaard halen en zegde dan : "Ik zal het levende kind in tweeën snijden en geef ieder één helft. Nee, schreeuwt de echte moeder. Doe dat a.u.b. niet. Geef het dan maar aan haar! Maar de andere vrouw zegde : "Geef het aan geen van ons beiden, snijdt het maar in tweeën!" Ten slotte zegt Salomon : "Dood het kind niet. Geef het aan de eerste vrouw, zij is de echte moeder. Salomon weet dit omdat de echte moeder zoveel van de baby houdt dat zij bereid is hem aan de andere vrouw te geven om hem zijn leven te sparen. Als de Israëlieten horen hoe Salomon dit probleem heeft opgelost zijn zij verheugd dat zij zo'n wijze koning hebben."

Buiten kregen we meer uitleg over het historische stadhuis. In vervanging van de vroegere stadshal en de belforttoren op de Grote Markt startte in 1769 de bouw van het stadhuis. Twee jaar later was het gebouw, opgetrokken in Louis XV-stijl naar plannen van de Brugse architect Hendrik Bultinck, reeds klaar. Merkaardig zijn het smeedijzeren sierbalkon en het fronton met wapenschild van Karl Theodor van Neuburg, in die tijd de heer van Roeselare. In 1925 werd aan het stadhuis nog een nieuwe vleugel bijgebouwd.

We wandelden verder naar het Sint-Michielsplein waar we halt hielden bij de Sint Michielskerk. Hoewel de geschiedenis van deze kerk terug gaat tot 1066, bleef enkel de voet van de toren over na een brand. Vanaf 1497 is de kerk heropgebouwd. In 1735 waaide de 91 meter hog torenspits om en deze werd in 1735 vervangen door een achthoekige toren. De toren is nu 65 meter hoog en beschermd sedert 1958. De kerk bezit één van de grootste orgels van West-Vlaanderen. In dit indrukwekkende gebouw vind je ook de laatste rustplaats van Jan van Kleef en Johanna van Lichtervelde. Zij speelden een belangrijke rol in de heropbouw van de kerk. Onze gids bleef maar vertellen en de tijd begon stilaan te dringen want ook een bezoek aan het wielermuseum in de Paterskerk stond voor ons op het programma. Onderweg hadden we regelmatig nog een kort oponthoud bij één of andere bezienswaardigheid. Ik voelde zeer goed aan wat men mij enkele maanden geleden op de toeristische dienst gezegd had. Onze gids voelde zich niet helemaal happy in het wielermuseum dat, in afwachting van een nieuw gebouw, voorlopig opgebouwd was in de Paterskerk.

Bij het betreden van de Paterskerk begon hij ook direct over de iconografie die er te zien was. De kerk kende een rijk verleden en onze gids had meer aandacht voor de symboliek en betekenis van verschillende muurschilderingen, brandramen, ornamenten en meubels in de kerk. Hij vertelde dat het klooster van de paters redemptoristen tijdens de oorlog dienst deed als hospitaal. Op 12 oktober 1914 arriveerden de eerste gewonde Belgische soldaten. Tijdens de inname van Roeselare later die maand werd het klooster geraakt door Duits geschut. Toch bleef het als hospitaal functioneren, vanaf nu echter in dienst van het Duitse leger. Na een kort intermezzo als lazaret voor Duitse gewonden, diende het hospitaal vanaf november om geallieerde krijgsgevangenen te verzorgen. Een team van lokale geneesheren, zusters en paters ving hen op. Vanaf de zomer van 1915 konden vooral zieke en gewonde burgers in het ziekenhuis terecht, tot de bombardementen in 1917 tot een ontruiming van het klooster dwongen.

In het prachtige tabernakel, op een zijaltaar, stond een grote beker van Freddy Maertens die hij had gewonnen. Toen onze gids daar voorbij wandelde deed hij ongezien, dacht hij, beide deurtjes toe zodat hij niet meer zichtbaar was. Daarna mochten wij vrij rondlopen want veel uitleg over “Koers is Religie” kon hij niet geven. Het stoorde ons helemaal niet wat was neergeschreven : “Wij waren de gevlugelde woorden van Briek Schotte. Ze van dichtbij konden zien en er een klapke mee doen”. Het waren de gevleugelde woorden van Briek Schotte. Ze illustreren de haast religieuze beleving van de koers in Vlaanderen. Renners zijn op hun beurt mensen op weg, die het ene moment triomferen en het andere moment pijn lijden : “Palmzondag en Goede Vrijdag in één wedstrijd.”

Na een twintigtal minuten genieten van al dat moois was het tijd om “Brasserie Den Arend” op het Polenplein op te zoeken. Zonder oponthoud ging het niet, want wij kregen toch nog allerlei geschiedkundige gegevens over sommige oudere huizen. De andere groep had ondertussen ook genoten van hun bezoek aan het stadhuis en de andere bezienswaardigheden. Op het terras van “Brasserie Den Arend” werd daarna nog een lange tijd nagekaart over hoe mooi de stad Roeselare wel is.

Ludo Daelemans